

Panegyricus memoriae ... Justi Godofredi Günzii ... / dicatus et dictus publice in Academia Lipsiensi.

Contributors

Bose, Ernst Gottlob, 1723-1788.
Universität Leipzig (1409-1953)

Publication/Creation

[Leipzig] : [Langenheim], [1755]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/exk68dbz>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

3
P A N E G Y R I C V S

M E M O R I A E

V I R I

ILLVSTRIS EXCELLENTISSIMI, EXPERIENTISSIMI
A M P L I S S I M I

D. IVSTI GODOFREDI

G V N Z I I

SERENISSIMI POLONIARVM REGIS
ELECTORIS SAXONIAE CONSILIARII
AVLAE ET IVSTITIAE ATQVE ARCHIATRI,
ACADEMIAE LIPSIENSIS PROFESSORIS ANATOMIAE
ET CHIRVURGIAE PVBLICI ORDINARII FACVLTATIS
MEDICAE ASSESSORIS, COLLEGII MEDICO
CHIRVURGICI DRESDENSIS PRAESIDIS, AB ACADEMIA REGIA
SCIENTIARVM PARISINA, ET ACADEMIARVM REGIARVM
SCIENTIARVM ET ARTIVM ROTHOMAGENSIS ET
SVECICAE STOCKHOLMIENSIS SODALIS.

DICATVS ET DICTVS PVBLICE

IN ACADEMIA LIPSIENSI

A. D. XXI. IVNII A. O. R. CIOIOCCCLV.

A B

ERNESTO GOTTLOB BOSE

PHIL. ET MED. D. BOTANICES PROF. PVBL. FAC. MED. ASSESS.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

RECTOR ACADEMIAE
MAGNIFICE

VIRI SUMME REVERENDI
ILLVSTRES CONSVLTISSIMI EXPERIENTISSIMI
DECANE SPECTABILIS

EXCELLENTISSIMI AMPLISSIMI, CLARISSIMI
PATRONI ET FAVTORES OMNI
HONORIS CVLTV PROSEQVENDI

GENEROSISSIMI NOBILISSIMIQVE COMMILITONES
AMICI HVMANISSIMI SVAVISSIMI

Quodsi vlllo tempore, quo ex hoc loco ver-
ba facta sunt, timoris aliqua aequae ac ter-
roris causa extiterit, hoc profecto haud
leuem mihi creat dolorem, qui eum va-
lida reprimat animi sensum, quem loci
dignitas reique grauitas exposulat. Dum enim
omnium, qui hic praesentes sunt, intueor faciem,
aliquam tristis euentus imaginem depictam esse sentio,

IV

qui me dicturum, vt inhorrescam, non potest non cogere atque impellere. Et vere illum acerbum fuisse, recordatio hodierni diei, lugubris admodum sistit, quippe qui ante annum meritissimi de re litteraria, et de PRINCIPIS SERENISSIMI salute ipsiusque curia nobili simul studio occupati viri, vitam abstulit subito, et ratione, si recte iudico, praematura. Est autem ille IUSTVS GODOFREDVS GÜNZIVS, qui ex haud ignobili Misniae oppido, Koenigsteinio ortus, quam patriam suorum corruscantem meritis, illustravit magis magisque, qui parentis fideli vsus institutione, a teneris vnguiculis, qualis sit futurus, declaravit luculenter, qui sua in studiis peruestigandis solertia, in scholis aliis praecundo, animum optimis doctrinis, plenum, reddidit, eumque in academia nostra expoliuit sic, vt doctoribus carus, commilitonibus amicus, paulo post discipulis acceptus euaderet; qui iuuenili adhuc constitutus in aetate, vicesimo nempe quarto anno, publico iam admotus muneri ita ipsi praefuit, vt dignus iudicaretur, qui proxime ordinariae, quam vocant, professioni praeficeretur: qui nec hoc defunctus diu munere, POTENTISSIMI PATRIS PATRIAE nutu ipsius saluti prospicere iussus, summam prudentis medici laudem est consequutus. Hunc, Auditores, virum variis grauibisque muneribus defunctum, publice depraedicare luctus moerorque vetant, quod vix percepta, quam exoptato videbamus accedere gressu, felicitate, mentis nostrae, omnium singulorumque, aciem perstringente, eam euanuisse mox deperditamque fuisse experiri cogamur.

Sed,

Sed, si recte cogito, nullam putant aliqui iustam dolendi superesse causam; vitam enim breuem, praestanti contigisse medico, rerum, quae ad corporis humani cognitionem pertinent, perspicacissimo, verentur, ut gloriosa existere possit, quod ex communi quadam opinione talis a perito desideretur medico perspicientia, quae in rite disponendis ordinandisque vitae conseruandae regulis perpetuo occupetur. Est namque medicinam docentium facientiumque commune hoc officium, ut, quaecunque ad vitam diu feliciterque ducendam pertinent, sanitatis praecipue in conseruationem directum studium, egregie calleant, illudque in suo potissimum corpore ita adhibeant, ut faciles arceantur noxae, firmumque id euadens durioribus resistat appellentibus causis, vitamque confirmet. Quo facto praeuisa quasi irruentium aerumnarum tela elidi et vacillante sanitate stabilita, longinquioris vitae spes iniici debet. Possemus eapropter arbitrari, eum demum genuini sibi arrogare posse medici titulum, qui ita in sui utilitatem vitae causas direxerit, ne praecipiti cessent cursu: illum e contrario suspicionem, minus rite applicatae scientiae, mouere, qui inter vegetas iuuentutis vires suppressi se patiatur. Fateor, subest aliqua dubitationem mouendi species in eo argumento, cui eapropter assentiri facile est, quod machina corporis nostri, certis legibus adstricta, iisdemque parens, non videtur, nisi feram tantum destructionem eamque funestam posse pati, praesertim eo si obseruetur modo, ut a praefixo sibi tramite recedere nequeat interna partium dispositio. Hic labor hic opus est, medici, praecauere, mitigare, remo-

VI

uere, fugareque eum lapsus decet. Sic putatur, si contra factum fuerit, culpa redarguere medicum creditur.

Luctuoso autem nobis fato ereptus est GÜNZIUS noster, quadragesimum demum agens annum, morbo graui et periculoso, cuius insidiosos impetus praeuidere praecauere aut repellere vix poterat. Absit hunc deplorandum nobis casum ex minus recte pensitata nonnullorum opinione ignominiosum ipsi existere posse, qui nos, recordantes, inter cancellos aequi iudicii vt retineamus, vix permittit. Talem nempe casum, qui virum, animi candore, scientiarum et rerum varii generis intelligentia clarissimum, e medio sustulit. Abstulit eum negotiis peragendis accinctum; negotiis nobis omnibus singulisque maxime proficuis futuris, deuotissimam SAPIENTISSIMO PATRI PATRIAE, DOMINO NOSTRO INDULGENTISSIMO, cuius summa utebatur gratia, boni ciuis functum officio, demonstraturum reuerentiam. In itinere nimirum eum in diffitas Sarmatarum regiones alacri animo secuturus, repentino corporis morbo oppressus, succubuit. Iactura haec non vnam ob causam grauis euasit vixque ferenda; fecit illam, vt alia praeter eam, ingentem nostra, cui aliquam suae operae dicauerat partem, academia; noster non minorem perpeffus est ordo, cui et intererat et cui consiliis, ex doctrinarum suarum fontibus deriuatis, succurrebat.

Omnes, cum quibus humaniter vixit, et quot eorum sunt! recordantur illius praeteriti temporis spatium, quod suauiter eos coniunxit, quod tristem praecipitis renouat discessus memoriam. Intolerabilis tamen medico
 existebat

existebat ordini, quod breui admodum temporis spatio et intra septem tantum annos, eruditissimorum, exterorum etiam testimoniis habitam, trigam virorum, WALTERVM, PLATNERVM tandemque GVNZIVM, omnes nostros, ereptos sibi, luget.

Si quidem est in dolore, saepius recrudescente animum hebetandi sensumque reprimendi potestas, quam experientia videtur insuper confirmare illorum exemplis morborum, qui continuis et exasperatis saepe cruciatus miseros torquere solent mortales, in quibus nempe sensim aliqua ad eos tolerandos inducitur consuetudo, videri vtique posset, nouus aliquis adueniens impetus vim minus percipiendam fecisse pectusque iam male habitum, nostrum mitius feriisse: sed si e contrario vulneris, vix perfanati, nouas delicatulasque adhuc partes non irritat, sed fere conquassat superueniens casus, calamitatum noua sequitur propago, eaque molestissima aequae ac difficillima. Compescere adhuc tentabamus grauissimas nobis inflictas plagas, componere annitebamus percussum animum, en! refulgebat spes, deperditorum virorum iacturam refarciri videbamus, viro prudente, perito, laborisque studiosissimo, GVNZIO nempe nostro, etsi eundem breui post, ad POTENTISSIMVM NOSTRVM REGEM, Dresdam euocatum magno tantum profequi liceret desiderio. Demulcebamur tamen et tunc, cum in iuniore, incolumi, labores non detrectante viro haud inanem reponendi fiduciam inueniremus opportunitatem, freti, fore, vt tunc etiam, excelsiore constitutus in loco, cuncta eum directurus sit

in

VIII

in finem, vt, quae dignitate ornatis, principibusque caris solet esse viris propensio iuuandi, nobis quoque sit fructuosa exstitura. Sed eheu! praecipiti spes omnis concidit motu!

Quo diutius itaque haec omnia mente voluo, eo magis iam afficior animoque linquor; lubentissime profecto eo, quo nunc fungor, caruissem officio. Demandatam enim mihi prouinciam aegre subii, qui B. G V N Z I V M praeceptorem olim, mox fauentem habui amicum, cuius in scientiis medicis progressus mirari, imitarique, quantum in viribus repositum fuerat imbecillibus, studui; in quo iam collaudando mihi elaborandum est, quem laudasse alius ingenuus quilibet sibi duxisset honori, cum a viris laudatis laudem proficisci non vltima laus sit. Huic autem perficiendo operi me minus esse idoneum mearum virium, siue ad dicendi ineptitudinem, siue ad meritorum extollendorum dignitatem respexerim, suadet debilitas. Relinquere tamen inceptam telam vix permittit pietas, admirandam potius et singularem in prosequendis suis officiis assiduitatem magnum reddidisse G V N Z I V M inuenio, quem dum diutius interesse mortalibus noluit summi numinis voluntas, non abstulit officiorum neglectus, non suppressit culpa. Iunior aetate, senex exstitit promeritorum copia, vt nulla ex aetatis breuioris disrupto filo in eum cadat ignominia, quae eos demum possit laceffere, qui oscitantius suis inhaerentes laboribus cum vita fugere debent ex hominum memoria. Quod si hoc demonstraui, puto, Auditores, me huic non plane indignum fuisse prouinciae praefectum.

Decla-

Declarare itaque animus est, iunioris meritique medici mortem praematuram omni carere vitio, idque ex vita NOSTRI, in quam intueri rerum peractarum copia nos iubet, deducere et praeclaro eiusmodi exemplo illustrare corroborareque annitar. Tantam autem dicendi vbertatem haec mihi suggerit occasio, vt exitum inuenire difficile mihi sit futurum. Vestra itaque, RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE AUDITORES OMNIUM ORDINUM HONORATISSIMI VIRI DIVINA HUMANAQUE SAPIENTIA CLARI, humanitate suffultus, differendi infacundia de praeclaro dicturus viro, eam, quam temerarius contrahere possit ausus, a me remouebit etiam ignominiam. Animis linguisque fauete.

Cum multa sunt, quae a medico, salutis hominum prospicienti, requiruntur, tum nihil praeclarius, quam quod eam sectetur sibi que comparare annitatur cognitionis perfectionem, quae huic obtinendo fini maxime sit accommodata. Amplissima quidem diuersissimarum rerum peruestigandarum copia mox ab initio trepidum eum reddere posset, earum scilicet, quae in contemplanda aeque ac facienda scientia medica occurrunt, quarum aliae ad ornandum, aliae ad perficiendum verum medicum pertinent. Earum tamen omnium magnam in NOSTRO GVNZIO fuisse cognitionem, neminem vnquam dubitaturum esse praeuideo, nisi qui hospes in omni re litteraria accesserit. Superfedere itaque in eo laudando me facile posse auguror, si, quae eruditum perpo-
 B liunt,

liunt, ab eo fuisse studiosissime obseruata et adhibita, ex doctis, relictis nobis ab eo, in rei testimonium demonstrauerim monumentis. Linguarum scilicet peregrinarum, quarum ope, quid ab exteris fuerit in scientiis elaboratum, ex purissimo potest fonte hauriri, tenera iam aetate ita peritus extitit, vt in susceptis posteriori tempore ad extera loca itineribus cum doctissimis non solum versari viris, sed eorum etiam praecepta penitus percipere, suaque facere quam commode posset. Quibus earum etiam, quas eruditos tantum decere nostris temporibus arbitrantur nonnulli, subiunxit peritiam, vt pene familiares ipsi euaserint, vt latini sermonis comitate et elegancia quadam vteretur, quae audientium legentiumque aures suauissima demulceret voluptate, cuius et graecarum litterarum perspicientia eum idoneum redderet, ad absconditos dictionis thesauros recludendos, difficiles auctorum locos illustrandos, et doctrinae traditae veri falsique naturam dilucidandam. Hippocratem praecipue amabat, vt de dissectione libellum, de humoribus purgandis opus elegantissimo doctissimoque commentario explicaret, Duretum, inter Gallos haud incelebrem, eidemque operi insudantem superaret et omnium, qui harum scientiarum aliquam laudem tenent, summam indispiceretur gratias. In antiquitatum, quas vocant, reique litterariae perscrutatione tantum pollebat, vt opus de re medica, Plinio Valeriano adscriptum, ipsi non tribuendum esse, haud improbabili consequeretur coniectura, vt facum in sacris Aesculapii vsum, copiosa eruditionis

ditionis variae demonstratione confirmaret, vt ex Celsi, Aetiique scriptorum, quae meditabatur, noua editione spes existeret necessariarum doctrinarum longe accuratioris aptiorisque, ac factum esse scimus, explicationis. Omnem propemodum historiae, quae medicorum medicinaeque factorum mutationes explicat, ambitum ita emensus fuerat, vt in eius, non solum discipuli, sed exercitati etiam in arte viri, iudiciis lubenter acquiescerent. Quam multis autem obsita haec sit disquisitio difficultatibus, leuissima iam monstrat varietatis rerum contemplatio; cuncta enim colligenda, enucleanda, dirigenda tandemque apposite dilucidanda sunt, quod vnicum requireret, soli huic scopo affixum hominem, qui sciat tot seculorum mutationes complecti memoria, exasciatoque iudicio rimari. Sed animum tantum recreandi haec se peruestigasse vltro confitebatur, quod nec gloriolae captandae causa ab eo factum fuisse patet ex aliarum doctrinarum, quae videntur nobiliore loco habendae esse, indefessa perscrutatione. Id autem reportauit inde, vt in exponendis diuersis medicinae capitibus, quid olim cognitum fuerit, quidque recentius accesserit, et pro nouo venditatur, subtiliter possit discernere.

Sed hisce adminiculis ornatus et elegans quasi medico inducitur forma, qui superficiei corporum considerationi possit equiparari, quam, si quis tenuerit, non possit naturam indagasse dici. Verum quidem est, si leuiter haec pensitemus, nec quales in penetralibus

XII

doctrinarum recludendis vtilitates producere haec possit cognitio, rite si applicetur, rimemur. Delectat primo, vidisse sensim, acri iudicio adhibito, obscura in lucem protracta, verissima quae habita sunt, ambigua tandemque falsa fuisse reddita, perspexisse deinde, quibus modis ad pleniorum veritatis cognitionem accesserint homines, iuuat autem simul et vere conducit, tramitem detexisse, qui ad veritatem ducat, quem indefesso sequentes studio sine erroris metu ingrediamur. Eiusmodi itaque opera, quae Clericos, Freindios, Schulzios, Kestneros solos occupatos tenebat perpetuo, nec iuueniles tantum, sed ad senectutem etiam accedentes annos laboribus obruebat, quum celeberrima eorum inter eruditos effecerit nomina; quid NOSTRO GÜNZIO illud demum, quod reliquis detrahebat scientiis, tempus impendendo laudis conciliare debeat, ipsi iudicate, HUMANISSIMI AUDITORES. Haud paucos enim nostra fouet academia viros, huic intentos scopo, qui, num recte sentiam, suo comprobabunt suffragio, praecipue, quod eorum etiam saepe conuentibus specimina suae cognitionis daturus, interfuerit NOSTER.

Ad interiorum tamen medicinae cognitionem magis pertinet studiosius naturae et diuersorum eius corporum scrutinium, vt hoc demum, quantum per vires hominis licet, si pensitatum fuerit, sit felicem in exercenda medicina redditurum medicum. De hoc itaque vulgus si opiniones eius audimus, plerumque iudicat, non nisi annorum seriem limatam et humano generi, quae con-

ducere

ducere possit, scientiam comparare, ex quo sponte consequatur, vt in omni iuniore medico ea abesse debeat scientia, quae egregia quaecunque promittat. Et haec, nisi fallimur, fertilis admodum praeconceptae scaturigo est sententiae, ex qua praematurae mortis medici ignominia fluat. Si qua tamen in aliquos forte inde deriuari possit, quam arctissimis circumscribendam cancellis eam esse, illustri suo exemplo denuo demonstrauit NOSTER.

Nullum quidem a sapientissimo auctore naturae corpus formatum esse deprehendimus, quod praeter mirandam suae compositionis rationem non simul sibi aliisque inferuire possit commodis, nullum etiam quin de sanitatis conseruatione et restitutione sollicito medico exoptatam praebet occasionem, ex adhibita peruestigatione plenas vsus inueniendi diuitias. Ex omnibus autem ea sane est praecipua disquisitio, quae hominem attinet, cuius causa reliqua cuncta se effecisse effatur omnipotens rerum artifex. Cui eapropter cum dicauerit suam operam medicus strenuo, omni suo satisfacit officio, et ad talem peruenit cognitionem, quae successus prosperos et felicitatem in facienda quoque medicina promittit. Licet itaque totius naturalis, vt vocant, historiae in animalibus, vegetabilibus et mineralibus occupatae, nullam negligentius tractaret partem ILLUSTRIS GVNZIVS, sed omnibus vacaret, et in susceptis quoque itineribus omnes, quos adeundi facultas dabatur, viros in colligendis rebus naturalibus assiduos, consuleret, penitiorum rerum cognitionem acquisiturus; in corpore humano

XIV

cognoscendo plenissime tamen desudabat, sic, vt nullis, quae post mortem cadauera indefinenter manent, arceri se pateretur incommodis. Loquuntur et manifesto id explicant, tum olim in nostra vniuersitate discendi causa suscepti labores anatomici, tum strenue continuati Argentorati atque Lutetiis, confirmant aliorum, et eorum quidem, qui in sua scientia sibi solis quandoque placent, dissectorum peritissimorum testimonia, tandemque confirmant elegantissimae et subtilissimae scientiae anatomicae specimina, quae vltimis demum annis, quibus docendi muneri in academia nostra praeficiebatur, edidit artis studiosis et miranda proposuit doctoribus. Omnem enim pertractabat anatomen, vt in nulla eius parte quidquam desideraretur, ossium scite resoluebat compositiones, interiorum eorum sectabatur structuram; palam faciebat profunde recondita, et, sibi natura monstrante viam, inde colligebat, quae hisce conseruandis et restituendis, si affligantur, sunt necessaria. Ne vero adulatoris videar speciem assumpsisse, quod quidem vitium a me longe alienum esse semper studeo, prouoco ad omnes, qui instructissimam ossium eius collectionem, maximam partem proprio studio acquisitam, viderunt, cui non, quae saepe occurrunt, sed quae rarius etiam deprehenduntur et variantem monstrant naturam, adiuncta fuisse vberrime obstupescimus. Vix autem opus est hoc, praeclaro licet testimonio, idem scripta haud obscure docent, quae in omnium versantur manibus, publico subiecta iudicio, in quibus diuersarum anatomicarum scientiarum apparatus

in communem tradidit vsum. Maxillae articulum et inde pendentem varium motum, nitide adumbravit: Vascularum, quae sanguinem in se continent, itinera, nostris quidem temporibus, Ruyschiano artificio melius ac olim cognoscuntur, inter reliquarum autem partium strata ita directa sunt, vt suspensa quasi extricari debeant manu, in iis tamen peruestigandis nulli parcens operae, arteriae maxillaris internae ex ossibus etiam exsoluit ramificationes, eiusdemque communem distributionem ita explicavit, vt ante eum nemo fere melius. Sanguinis per durae meningis sinus motum speciatim declaravit, minorum etiam, quae ab haud paucis praeteruisi fuerunt, ramulorum numerum, originem, terminum, quantum in illis rebus valet oculorum acies, stricte determinando et durae cerebri matris venas explicando sollicitate. In hepate institutas obseruationes, venae portarum ramificationes omnes, et eas quoque, quae ad ligamenta eius et velamentum diriguntur, primus accurate docuit et pauca in sinistro eius ligamento, a Ferreno detecta, confirmavit. His porro et aliis pluribus in anatome subtiliore factis obseruationibus inclaruit breui, vt exterae etiam gentes, quo suum sibi redderent, societatibus sic dictis scientiarum illum adsciscerent vltro, quam sibi benevolentiam factam, non immemori tulit animo, eorum potius iudicio novas aliquas adnotationes subiecit, prout ea, quae in commentariis academiae regiae scientiarum, quae Parisiis floret, et iis quidem, quos ab exteris oblatos collegit, nec non in Suecicae academiae commentariis continentur,

XVI

tinentur, documento sunt. Interim nec merae fuerunt et in contemplatione partium, a se artificiose separatarum, positae tantum animaduersiones, sed ex iis etiam quemnam usum habere soleat in corpore humano miranda fabrica, luculenter deduxit. Intelligebat enim, quae omnium peritorum medicorum est sententia, corporis nostri partes cunctas in vno aliquo fine et communi quidem obtinendo conspirare, et anatomen, totam cognitam sine physiologica consideratione exanimem esse atque nulli habendam, licet haec ex priore doctrina fundamenta haurire debeat. Euenit inde, vt sinuum et emissariorum durae matris usum, alibi vero sanguinis, in hepar embryonis per vmbilicalem venam infusi, necessitatem, deriuationem puris ex pectore in bronchia et similia plura ex dissectionis phaenomenis diiudicaret, vel sententias receptas cum his conferret, collatas studiosius pensitaret, et veritatem vbique sectando prosequeretur.

Haec autem fundamenta illa sunt, quibus profunda innititur solidaque scientia et dissectio ante omnia, eo, quo diximus, modo, pertractata, idoneum in exercenda medicina virum reddit.

Non tamen in ea tantum, quae consiliis iuuat, sed in efficaciori etiam medicina, quae manu medetur, tanti est anatome usus et praestantiae, vt ad eam addiscendam et perficiendam haec neglectum sui per omnem vitam vindicet. Sed huius etiam doctrinae amore ita capiebatur GVNZIVS NOSTER, vt eam et commenda-

ret

ret saepius, et ipse, occasionibus id requirentibus, exerceret. Hinc ea, quae crudelia quidem, in salutem autem corporis vsurpanda sunt, auxilia, instrumentorum nempe, quae dicuntur, apparatus sibi comparabat elegantem et sumtuosum, demonstrabat vsum docendo discipulis, variorum praerogativas et emendationes proponebat in huius rei causa elaboratis specialioribus tractationibus. Nec harum quidem paucas nobis reliquit: herniarum enim omnium naturam et indolem plenius peruestigavit, nec quicquid de iis afferri in vniuersum potest, sed, quae de illis a se animaduersa sunt, proposuit. In quarum disquisitione verarum sic nominatarum genera dilucidauit omnia, et vincturarum suppeditauit genera talia, quae molesti morbi periculum aequae ac incommodum possunt auertere, et demonstrauit quod, qui saepius occurrit, morbus multis etiam solet negligi modis, accurata attentione dignus a circumspecto habitus viro, ita fere in gratiam redeat cum medicis, vt magna cum facilitate superetur. Hoc autem simul exemplo declarauit **NOSTER** in iis, quae constantiores putantur notis, non deesse, quae fallere possint, quarum nonnullas in specimine dedit academico expositas de entero - epiplocele, post demum edito. Quum etiam pro corporis humani indole in succis nostris heterogeneae quaedam fluent molculae, quae resistantiam vitae, ab illa tamen integra facile adhuc superandam, creent, per morbum autem in locis idoneis congregiantur haud aegre, nec non in molem concresecant duram et renitentem, calculos

XVIII

puta, constituent, et symptomata excitent periculosa; eam itaque ob rationem maiore debeant expurgari cum cura: haec vero curandi ratio in vesica urinaria operosa fit, nec nisi per exsectionem facile perficiatur: huius tandem, quum variae solertissimorum chirurgorum prostant methodi; omnium quotquot antiquior et recentior inuenit aetas, indefesso studio pensitauit, et earum quidem fusam historiam inseruit B. Platneri, olim nostri, institutionibus chirurgiae, quod non minus laudi eidem cessisse arbitramur, quum ille, chirurgorum nostrorum facile princeps, se neminem, cui ob labefactatam suam valetudinem hanc committeret prouinciam, inuenire posse idoneum magis ipse fassus sit. Recentiorum porro in singulari libello, Fouberti, Garengoti, Percheti, le Dran et le Cat methodos, Gallofrancorum celeberrimorum chirurgorum, ita disquisiuit, ut ex his aliquam, indagatione facta tutam magis et optimam curandi viam, quae laesiones periculose vulneratarum partium praecaueat, proponeret, quam nec sola, ut aliquando fit, contemplatione niti, sed naturae respondere, variis, super hanc rem in cadaueribus institutis, sectionibus nobis comprobauit, quibus me olim discipulum post amicum adstitisse gaudeo et depraedico.

Quamuis haec nunc luculenta sint et veritatis plena de peritia non communi chirurgiae B. G V N Z I I testimonia, quae non male, angustis licet limitibus circumscriptam eius aetatem, collocatam fuisse monstrent, noluit tamen reliquas externorum malorum curationes, intactas relinquere

relinquere nec figillatim easdem perquirere. Staphyloma itaque, seu, quam hoc nomine comprehendit, intumescientiam corneae in oculo tunicae, quoad causas et sanandi modum speciatim expendit, suffusionis autem variam naturam ita scrutatus est sollicitè, ut omnium corporum opacorum, quae corneam tunicam inter vitreumque humorem oculi nascuntur, visum, siue ex parte impediunt, siue tollant omnem, genesis et remouendi modum, argumentorum robore firmatum, doceret, immo, ne errandi causa suppeditetur, aptis etiam additis iconibus illustraret. Nec deseruit eum inter grauissima negotia huius doctrinae amor etsi illa laboris et iudicii sit plenissima, sed ad nobilissima magis facinora perpetranda eum excitauit longe acrius, ut nouo etiam specimine, paucos ante dolendam mortem, menses, illius cognitionis, quae anatomes subtilius pertractatae, immensos fructus carpere ostendit, familiariter eum cum illa versatum fuisse patefaceret, ozaenam maxillarem, fordidum morbum et dentium vlcus, describeret, et, quam circumspectum in disquirendis, diiudicandis tollendisque iisdem deceat medicum, proposito exemplo adhortaretur.

Sed iam video, AUDITORES OMNIUM ORDINUM HONORATISSIMI, vices vos dolere cordati hominis, assidui medici, intrepidi chirurgi, cui cum eiusmodi conflictandum fuit humanis miseriis, quae affligere et contristare debeant omnes, arcere autem sui tantum curae intentos. Putarim etenim quemcunque

XX

vestrum, me etiam non monente, intelligere, taedium
 nauseamque secum habere, et stomachum mouere de-
 bere non considerationem tantum dolentis hominis, sed
 propiorem etiam eius accessum et applicationem reme-
 diorum integrae sanitati hominis, qui alios iuuandi nil
 sibi prius putat nihilque antiquius, insidias struere, effi-
 caces et vix cauendas. Si tamen et tunc indefinenter
 laborauerit aliquis, nunquam officii obseruati ratio ipsi
 poterit inhonorifica existere. Homines iam natos et
 aliorum in adiumentum datos, ea attinent, quae ab ILLV-
 STRI GVNZIO suscepta nunc retulimus officia, inter
 quae certe et illud referendum est, facile praestantissi-
 mum, internorum morborum sedes recte perscrutari et
 aptis repurgare auxiliis, quod quidem quam sancte cul-
 tum etiam a NOSTRO fuerit, ad vos certe dicen-
 dum non est. Quos enim latet, carissimam SUMMI
 PRINCIPIS valetudinem concreditam illi fuisse, et
 ita, diuini numinis gratia conseruatam, vt haud inter-
 rupta ratione sapienterque sceptrum regiminis molesti
 gubernare eum posse exultemus. Loquuntur tot princi-
 pes, qui eius consiliis se se firma concredebant animi
 confisione, testantur et plures inter nostros cuiuscunque
 fortis homines, quibus contingebat esse tam felicibus,
 vt eius suauis prudentique scientia in aerumnis variis le-
 niti, et confirmati recedere possent. Vnicum autem
 superest, quod nunc non praeterire possum, et in quo
 enarrando, meam, si patientia vestra abutor, temerita-
 tem, vestram excusaturam esse humanitatem spero, quod
 circa

circa nascendum versatur hominem. Hic in suis ergastulis contentus vix non semper plerisque liber incommodis viuit, in ipso, in hanc vitam ingressu haud raro grauioribus premitur et prudenti oculataque dirigendus est manu. Quam felix ille sit dicendus, qui imperitae manus effugerit facillime inducendum periculum, omnes experimur, quos sanos nasci licuit, quam laudandum vero studium eorum sit, qui in eiusmodi casibus suppetias ferunt exoptatas, ipsa res loquitur: parientium autem situm commodum esse debere, et illum multum rem facilitare docuit NOSTER, nec non quanta sit inde in ciuium salutem redundatura vtilitas euictum dedit.

Sed desisto iam, praecipua tetigi, etsi, quod ab initio professus sum, dignitatem dicendorum meo non sim affecutus sermone. Tanta certe est, ni displicet, AUDITORES, aequa pensitare lance, meritorum continuis laboribus, peruigiliis et lucubrationibus parta copia NOSTRI GVNZII, vt summis in arte nostra viris, iam vix inferior, breui fuisset comparandus, si omnium sapientissimo numini eum hominibus voluisset diutius interesse. Stupore conuellimur, comparando inter se, leuiter tantum, dierum illorum, qui laborum suscipiendorum largiuntur intelligentiam, intellectum acuunt et ingenium perficiunt, numerum, cum diuersorum peractorum adeo feliciter negotiorum varietate, quibus perferendis aliis vix seculum sufficeret, cuius tertia tantum et quod excedit, pars, NOSTRO concedebatur.

XXII

Num itaque senis, quem vulgus celebrat, gloriam sit consecutus, vel talis ipsi tribuenda sit, vel dedecori vita citius terminata sit futura, ipsi iam iudicate
 RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE AUDITORES HUMANISSIMI. Memoria fane GÜNZII NOSTRI perpetua erit, manebit vsque senilis adhuc vegeta, futuris etiam seculis eius singularia merita demonstratura, quae leui licet rudique penicillo me adumbrasse laetabor.

Sentio quidem, meum nunc paulisper leuatum fuisse animum, cum eum demum desiderare debeamus virum, cuius laus nostris infixam haerebit medullis, sentio et VOS PATRES CONSCRIPTI, in eo acquiescendi inuenire causam, quod talis tantum nobis ereptus sit, qui perenniora scientiae stabilioris iecerit fundamenta: praesentio tamen intolerandam fecisse iacturam eam, quae vitae molestias aequae ac delicias communi cum eo prudentia ferebat, moestissimam viduam, cui tamen in bonae spei filiis imaginem sistere voluit diuina clementia, quae paternas referat virtutes, partem patris tueatur gloriam, et reflorescens nomen semper ostendat.

Quamuis autem omnes, qui veram aestimant sapientiam, singulique mecum lugeant, quamuis noster praecipue ordo amicorum sibi lugeat consiliarium, quamuis amici fidelem lugeant socium, luctus tamen leuamen meritorum affert recordatio. Sancta eius memoria, quam etiam recolere nos perpetuo erudita adhortantur monumenta, quibus nempe et sibi et nobis et aliis utilissimus

lissimus euasit, perennis erit et immarcescens. Habebunt inde et medici et vos, suauissimae deliciae, commilitones optimi, normam, quae ad recte beneque agendum impellat, vitamque nostram dirigat, et mortis arceat quamcunque ignominiam.

Pietas autem me monet, ut eam etiam, quam hodierna praesentia demonstrastis, **RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE AUDITORES OMNIUM ORDINUM HONORATISSIMI** singularem beneuolentiam et meo, et mei ordinis nomine significem, non honorificentissimam tantum, sed solatii etiam plenissimam extare, quae facilius ferre acerbissimum casum doceat. Faxit Deus, ut arctum, quod singulos ligat, amicitiae vinculum, irresolubile, meritorum celebratione venerandum, sero demum rumpatur. Sic enim et sapientiae nostra in academia amor duraturus est in aeternum.

